

BOTVIDSBYGDEN

NR 2

JUNI 2007

Midsommarblomster

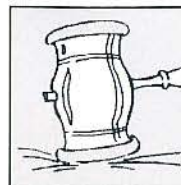
(*Gera'nium silva'ticum*)

Midsommarblomster är en flerårig ört som kan bli drygt en halv meter hög. Stjälkarna är dunhåriga och har också körtelhår. Bladen är handflikiga med ganska breda och kortspetsade flikar. Midsommarblomster blommar vanligen i juni-juli. Blommorna är ganska stora och sitter två och två i stora knippen, de är oftast violetta men i norra Sverige är vitblommiga exemplar inte ovanliga. Delfrukterna öppnar sig när de är mogna och fröet slungas iväg med hjälp av den elastiska fruktnäbben.

Midsommarblomster är vanlig i skogstrakter i hela landet och den är den vanligaste av våra nävor. I fjälltrakterna växer den ofta i ängsbjörskogar och på högörtsängar. Namnet midsommarblomster har den fått då den ofta blommar som bäst runt midsommar. □

INGRID AVELIN, ordförande

Solen skiner! Det är varmt!

En liten eftertanke innan det är dags att fara till Trädgårdstorp.

Äntligen sol efter lång tid av kyligt väder! Bilen fullproppad med "luffarslörd" och vispar - tänk att det finns så många olika modeller, ull och såpa för tovning, schalar, kläder för såväl dans som arbete. Det är hembygdsdag på "Torpet". Förhoppningsvis blir det en fin dag.

"Nya Logen" öppnas för allmänheten. Under vintern har bit för bit av utställningarna iordningställt, gamla verktyg, brandredskap, linberedning och historik över området kring Trädgårdstorp.

"Mor Annas stuga" har invändigt fått ljusare färg, som välkomnar den som stiger in eller arbetar i huset. Stockarna i taket på övervåningen har klätts in och en fläkt har installerats för att få bort kreosotluften.

Katalogiseringen av våra museiföremål är i stort sett klar och våra gamla bilder är inskannade. Det här är arbeten som inte syns från "dag till dag". Det är många

som under en lång tid har arbetat. Varmt tack!

I höst åker en stor grupp, inte bara dansare och spelmän, till mellersta Italien för att sprida svensk kultur och dansglädje, dock inte utan strapatser - flygbolaget gick i konkurs och vi blev "blåsta" på våra anmälningsavgifter eftersom vi reser i grupp - dock, nya flygplatsbiljetter är beställda och träningen fortskrider.

Nu är hembygdsdagen över och många njöt av en kaffetår ute i solen, bl.a. de som vandrat genom Tullinge. Spelmännen underhöll först inne på Logen sedan ute, där också några av barnen gjorde en liten dansuppvisning. Inne i stugorna visades prov på olika slags hantverk. Tack för all hjälp vi får så att det går att genomföra sådana här evenemang.

Nu ser vi fram emot en fin midsommar och en sommar med sol och bad. □

BOTVIDSBYGDEN

TIDSKRIFT FÖR BOTKYRKA HEMBYGDSGILLES MEDLEMMAR

ANSVARIG UTGIVARE: Ingrid Avelin, Tel. 08-771 15 12

REDAKTION: Arne Mattsson, Tel/Fax 08-530 371 16

Edi Marhold, Tel. 08-778 29 45

TRYCK: Typografiska Ateljén AB, Tumba

Sista manusdag för bidrag till nr 3 2007 är den 19 september 2007.

HÄNT SEN SIST

Arbetsdagen den 14 april

En strålande varm försommardag, som samlade ett 20-tal medlemmar, som njöt av väder, krattade, fällde några granar för att få ris till valborgselden.

Vi städade ur Mor Annas stuga efter renoveringen. Där har Karin och Christina lagt ner ett stort jobb med ett fantastiskt bra resultat.

Kryddlandet bakom Trädgårdstorp fick en behövlig genomgång inför växtperioden. Vi avslutade städdagen med sopplunch som avnjöts på sittstockarna utanför Mor Annas stuga. □

Hasse

Noterat från kvartalsmötet den 23 april på Logen.

Under § 5 på dagordningen:

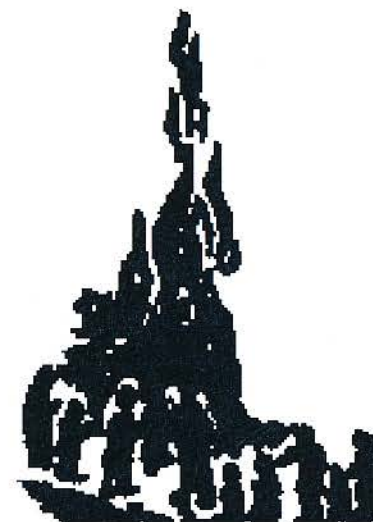
- Lotta Nordholm och Sten Jonsson valdes att komplettera Hembygdskommittén.

Under § 9-10 på dagordningen:

- Till kommitté för spelmansstämman utsågs Torbjörn Palm, Märith Eriksson (kassör), Ulf Bölja och Åke Palm och för julmarknaden, Karin Mattsson, Ann-Mari Asterhag och Christina Lindé.

Under § 12.

- Nästa kvartalsmöte beslutades att hållas den 24 september 2007. □

Valborgsmässoafton

Valborgsmässofirandet på Trädgårdstorp var som vanligt välbesökt och avlöpte på traditionellt manér med sprakande brasa och vårtal av Barbro Nordström. Bland attraktionerna fanns fiskdamm för de yngsta, varm eller grillad korv för de som så önskade.

Inne på Logen kunde man avnjuta en kopp kaffe med dopp, allt efter eget behag. □

GÅVA

En mycket vacker kvinnodräkt från Vingåker, har överlämnats till Botkyrka Hembygds-gille av Sten Flodkvist, Tullinge. Dräkten har tillhört hans syster Siri Segeland.

Ett varmt och innerligt Tack!

Hembygdsdag med öppet hus på Trädgårdstorp

Söndagen den 20 maj visade vädergudarna sig från sin bästa sida då Gillet hade anordnat hembygdsdag. Många hantverkare hade ställt upp och visade olika hantverk. Bl.a kunde man i smedjan se Ulf Nyström visa smidets ädla konst, Ingrid Ave-lin visade hur det gick till att tova, på Högbrink visade Ann-Mari Asterhag hur det gick till att väva löpare. På Trädgårdstorp fanns Ingegerd Lindström som spann ullgarn och Siv Johansson torrtovade, i vävstugan berättade Birgitta Broström om luffarslöjd och på Slätten visade Elsie Karsbrink hur man arbetade med näver. I nya museiladan berättade Sven-Gunnar Broström om fornfynd. Här fanns även en utställning om våra skänkta föremål. Inne på Logen underhöll våra spelmän kaffegästerna. Ute på gräsplanen visade några av barnen prov på några sångvisedanser. □

Text: Arne. Foto: Åke Palm

Många hantverkare hade samlats på Trädgårdstorp vid Hembygdsgdagen och visade olika hantverk.

Några minnesanteckningar från L.M. Ericssons Alby

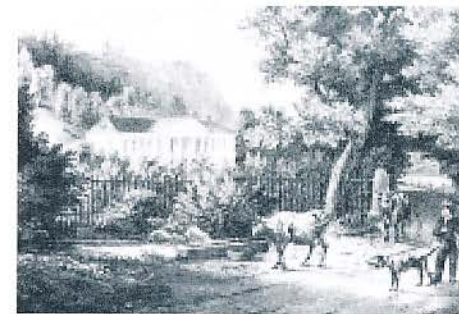
Källa: Botvidsbygden nr 1/1971

Av fru Billingskog, hustru till lantbrukaren Klas Billingskog som ännu bor kvar på Alby har under-tecknad (Georg Malmkvist) fått en anteckningsbok i vilken fru Ellen Hiller gjort några korta anteckningar, berättade av Axel Hellqvist som bodde på Alby redan år 1900.

Fru Billingskog rekommenderade mig att kontakta fru Maj-Lis Paul i Spånga samt Axel Hellqvist i Stockholm (denna intervju var införd i föregående nummer). Min första kontakt blev en intervju med fru Maj-Lis Paul i Spånga där familjen bott sedan 1925.

Fru Maj-Lis berättar: Samtidigt då L.M. Ericsson flyttade till Alby 1895 kom min morfar och mormor Alfred och Anna Karlsson dit. Morfar blev anställd som kusk åt L.M. Ericsson och någon bättre husbonde kunde man inte tänka sig. L.M. Ericsson tyckte likadant, att någon bättre kusk kunde han inte få. Men han tyckte också att Alfred Karlsson var för god att vara kusk på Alby varför han försökte få in honom som kadett på Karlberg, men där var redan fulltecknat. L.M. Ericsson sökte då kontakt med kungen, Oskar II och Alfred Karlsson blev anställd som Livdrabant åt kungen.

Makarna Karlsson bodde fortfarande kvar på Alby där de fick en liten dotter, som fick namnet Ida. Flickan omhulldades på bästa sätt av den barnkäre L.M.E. Då flickan nått upp till tonåren blev hon mycket sjuk. L.M.E. kostade då på henne vistelse på en kuranstalt i Norrtälje, där hon fick gytje-

Alby säteri i empirestil med klassisk påverkan, ett av de vackraste äldre herresätena.

bad och blev fullt frisk efter ett års behandling.

Efter morfaderns död blev mormodern anställd som mejerska på Alby. Dottern Ida Karlsson var som barn i huset hos familjen L.M. Ericsson och särskilt god vän med L.M.E:s dotter, sedermera professorskan Anna Geirtz.

Ida Karlsson som fått röna så mycken godhet och kärleksfull omvårdnad från den Ericssonska familjen ville nu ägna sitt liv att hjälpa och sprida glädje bland sina medmänniskor, hon blev slumssyster och senare frälsningssoldat och gifte sig med en frälsningsofficer, Emil Johansson.

Ida och Emil Johansson var mina föräldrar, säger fru Maj-Lis. Min mor älskade Alby, hon var också mycket duktig att teckna och måla blommor och byggnader från det kära Alby.

Fru Maj-Lis var mycket älskvärd och bjöd på gott kaffe i en vacker kaffeservis som föräldrarna fått i lysningspresent av familjen Ericsson. □

Källa: Årets fester

Midsommar

-om naturens särskilda kraft vid midsommar.

trädgården slog i södra Sverige ofta ut till midsommar, men det var en känd regel, att man då inte fick lukta på dem. Helst skulle de höljas med pappersstrutar. Det fanns kräfta i de stora röda pionblommorna den natten, trodde man. På samma sätt är de vilda blommorna och grönskan fyllda av särskild kraft och detta är en av orsakerna till majning med löv, majspiror, majstänger och midsommarens kvastar och kransar av blommor och grönt.

Tron på en övernaturlig kraft i blommor och gräs framgår också av berättelser, att särskilt sådana käringar, som sysslade med svartkonst, gått på andras ägor och plockat blommor och gräs midsommarnatten och strött ut på sin egen mark för att där skulle växa bättre.

Ur denna tro på krafter i midsommarnattens blomster och grönska har utvecklat sig en sed, som är känd över hela landet, seden att plocka och binda midsommarkrans, midsommarkvast eller midsommarbukett. Såväl namnen som formen varierar givetvis. Vanligast är väl kransen, som bands över en björkvidja. Som regel skulle den innehålla nio sorters blommor. De skulle plockas under midsommarnatten och den plockande skulle vara ensam och tigande. Kransen gjordes ibland ganska stor och hängdes i taket över bordet. Det förekom, att man lät midsommarkransen hänga tills man satte upp halmkronan vid julen. Sedan fick halmkronan hänga till midsommar.

Ett särskilt slags midsommarkransar är de, som den ofifta ungdomen plockade och se-

dan lade under huvudgården för att drömma om sin tillkommande. Det visar sedens utformning i ungdomens miljö, kanske har seden att plocka midsommarkrans sitt ursprung här.

Sen är det en ganska naturlig sak att sådana ting, som spelat en viktig roll vid en stor högtid, i andra hand brukar utnyttjas som övernaturliga medel på många olika sätt, i linje med den enes eller andres särskilda intressen. Detta gäller också i hög grad midsommarblommorna i kransen eller buketten. De lades på sårnader. Man rökte sig med dem. Midsommarkransen torkades och gömdes och om någon fick "älveld" (utslag) skulle man röka sig med den. De skulle "stå nakna i kransen", som det heter, med ett skynke över sig och låta röken fara över sig så länge den räckte. Man kunde också röka djuren med midsommarblommorna. Ett annat ganska vanligt sätt att använda dessa blommor var att koka dem och ge djuren att dricka eller hälla avkok i vatten, som människorna använde till bad och tvättning. Det förekom också, att blommorna smulades sönder och blandades direkt i djurens dricksvatten för att förhindra sjukdomar. Det sägs också om denna midsommarkrans, att den skall göras så stor, att man skulle ha nytta av dess magiska kraft ända till nästa midsommar.

I våra dagar är det ju inte så ovanligt med gröna grenar på bilarna om midsommar. Förr pryddes åkvagnarna med grönt. Även båtarna har om midsommar ännu då och då majgrenar på masten, men denna sed blir allt mer ovanlig. Från Stockholms skärgård berättas, att pojkar om midsommarafton brukade fara i lövade båtar och möta flickorna, när de återvände hem efter mjölk-

ningen ute på betesholmarna. De tiggde då sötmjolk av flickorna och denna kokades och ystades och blev traktering under midsommarnattens ungdomsdanser. □

Midsommarafton infaller i Sverige sedan 1953 alltid på den fredag som ingår i perioden 19-25 juni.

UPPROP

Snart är det Midsommar igen och vi behöver ca 60 personer för att kunna genomföra de planerade festligheterna.

Vi är övertygade om en god grundbemannning i år med minst 90% av Italienresenärerna med tanke på resebidraget som utgår (ca motsvarande procentsats av vinsten).

Vi behöver alla händer så anmäl dig till: Märta 778 29 31, Torbjörn 550 321 77

Bigge och Sanna 778 86 42

Lasse och Ann-Cathrin 778 86 49

Midsommarkommittén

Huddinge Billack AB

Försäkrings- Rost- och Plåtskador
Glasmästare • Plastreparation

Ernesto Abrigo

Mobil: 070-598 62 16

Eduardo Muñoz

Mobil: 070-598 62 17

Bergfotsvägen 3, 147 33 Tumba

Telefon: 08-530 389 30

E-post: ernesto.abrigo@bredband.net

Hemsida: www.huddingebillack.se

ALLA BILMÄRKEN - ALLA FÖRSÄKRINGSBOLAG

Dans

Silversmide

Hälsa

Lappteknik

Data

Trädgård

SV Ger Dig möjligheter

Upptäck studiecirkeln!

Ta en paus från allt du måste göra.

Kittla dina sinnen, utveckla din insida!

Vad längtar du efter att lära dig mer om?

Telefon: 08-53 400 100

www.sv.se/botkyrka

Studieförbundet
Vuxenskolan

GYNNA VÅRA ANNONSÖRER

EFTERLYSNING

Har du en gammal vev-grammofon för 78-varvs skivor, och kan tänka dej att skänka den till Gillet?

Kontakta Ingegerd Lindström, telefon: 778 08 49.

Orkestern som spelar till festen

ENARS

Enar Albertsson, Granitvägen 4A
Tfn. 08-712 30 26, 070-540 46 58
Carl-Uno Palmqvist, 774 36 30
Benny Lundin